

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 622/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 3Nt/26/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Nt/26/2021. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu, pretože on si ho nemôže dovoliť.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Dňa 22. decembra 2015 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na upustenie od výkonu ochranného protitoxikomanického liečenia ústavnou formou, prípadne na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia, ktoré mu bolo uložené okresným súdom vo veci vedenej pod sp. zn. 2T/75/2009. Sťažovateľ v návrhu uviedol, že ochranné liečenie mu bolo uložené v súvislosti s trestným činom spáchaným ešte v roku 2008 a zastáva názor, že po takej dlhej dobe by ochranné liečenie neplnilo svoj účel. Okresný súd na verejnom zasadnutí 4. septembra 2023 uznesením č. k. 3Nt/26/2021-35 vyhovel návrhu sťažovateľa a upustil od výkonu ochranného

protitoxikomanického liečenia ústavnou formou. Ešte na verejnom zasadnutí 4. septembra 2023 podal sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu sťažnosť, ktorú ale následne 13. septembra 2023 zobral späť. Okresný súd uznesením č. k. 3Nt/26/2021-40 zo 14. septembra 2023 zobral na vedomie toto späťvzatie sťažnosti sťažovateľa, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. septembra 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal celkovú dĺžku napadnutého súdneho konania od podania návrhu 22. decembra 2015 do právoplatného skončenia veci 14. septembra 2023, ktoré trvalo viac ako 7 rokov. Táto dĺžka je podľa sťažovateľa neprimeraná, a teda porušuje jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.

4. Sťažovateľ zdôvodnil svoju žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu tým, že ju odôvodňujú jeho majetkové pomery, ktoré ale žiadnym spôsobom nekonkretizoval.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote:

8. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

9. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, IV. ÚS 237/09, II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010, II. ÚS 445/2016, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

10. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je zrejmé, že napadnuté konanie okresného súdu sa právoplatne skončilo 14. septembra 2023. V čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (9. novembra 2023) bolo teda napadnuté konanie už právoplatne skončené. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v čase podania ústavnej sťažnosti teda už nemohol trvať stav právnej neistoty sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému konaniu pred okresným súdom.

11. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohlo dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku rozhodnutia).

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

12. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musel ústavný súd pristúpiť aj k preskúmaniu toho, či ústavná sťažnosť sťažovateľa nie je oneskorená, neprípustná, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať. Jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie a ústavná sťažnosť nie je oneskorená, neprípustná a ani zjavne neopodstatnená.

14. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, je preto zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 252/2019). To znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

15. Pretože nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu